

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M Ě N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce **R. Č.**, zastoupeného JUDr. Janou Brhlovou, advokátkou se sídlem v Karviné – Fryštátu, Karola Sliwky 129, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, Křížová 25, proti rozhodnutí žalované ze dne 23. 7. 2013, č. j. x, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 2. 2015, č. j. 19 Ad 35/2013 – 42,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Janě Brhlové, advokátce, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 1.573 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 7. 2012, č. j. x, byl žalobci (dále jen „stěžovateli“) podle § 56 odstavec 1 písm. d/ a § 41 odstavec 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), zvýšen invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.

[2] Rozhodnutím ze dne 19. 4. 2013, č. j. x, Česká správa sociálního zabezpečení snížila stěžovateli podle § 56 odstavec 1 písm. d/ a § 41 odstavec 3 zákona o důchodovém pojištění invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního

stupně, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné ze dne 14. 2. 2013 poklesla v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost o 40%.

[3] Lékař Okresní správy sociálního zabezpečení (LPS) v Karviné dne 14. 2. 2013 v rámci kontroly invalidity vycházel ze zdravotní dokumentace a posoudil zdravotní stav stěžovatele jako dlouhodobě nepříznivý, s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kap. XV, odd. B, položka 8 písm. b/ přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., s poklesem míry pracovní schopnosti o 40%, přičemž míra poklesu se ve smyslu § 3 citované vyhlášky nemění. Dále lékař uvedl, že proti předchozímu šetření došlo ke stabilizaci zdravotního stavu, je po reimplantaci totální náhrady (TEP) levého kyčelního kloubu s uspokojivým efektem, t. č. bez známek zánětlivých komplikací, funkčně možno hodnotit jako středně těžké postižení levé dolní končetiny. Na základě tohoto posouzení žalovaná rozhodla dne 19. 4. 2013 tak, že podle § 56 odst. 1 písm. d) a § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění ode dne 12. 6. 2013 snížila výši invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně s odkazem na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné ze dne 14. 2. 2013.

[4] Napadeným rozhodnutím žalovaná změnila rozhodnutí ze dne 19. 4. 2013, č. j. x tak, že žalobci (dále jen „stěžovateli“) podle § 56 odst. 1 písm. d) a § 41 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění s účinností ode dne 12. 6. 2013 snížila invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ve výši 7.338 Kč měsíčně. V odůvodnění žalovaná uvedla, že svým rozhodnutím ze dne 19. 4. 2013 snížila účastníku řízení invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 5.668 Kč měsíčně s odkazem na posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 14. 2. 2013, dle kterého v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla pracovní schopnost o 40%. V rámci námitkového řízení novým posudkem o invaliditě ze dne 25. 6. 2013 bylo prokázáno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti stěžovatele je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddílu B, položce 8 písm. b/, přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky č. 359/2009 Sb. se stanovením míry poklesu pracovní schopnosti o 40% a s odkazem na § 3 odst. 2 citované vyhlášky došlo k navýšení o dalších 10% na celkovou míru poklesu pracovní schopnosti 50%.

[5] K žalobcovým námitkám ze dne 16. 5. 2013 žalovaná znovu hodnotila stupeň invalidity a posudkový lékař v posudku České správy sociálního zabezpečení (LPS ČSSZ) v Ostravě ze dne 25. 6. 2013 vyslovil závěr, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je středně těžké omezení hybnosti v levém kyčelním kloubu po složité implantaci a reimplantaci totální endoprotézy s posudkovým hodnocením podle kapitoly XV, oddílu B, položky 8 písm. b/ přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., se stanovením míry poklesu pracovní schopnosti 40%. Vzhledem k jeho vlivu na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, se podle § 3 odst. 2 citované vyhlášky tato hodnota zvyšuje o 10%, na celkových 50%. Posudkový lékař LP ČSSZ vycházel ze zdravotní dokumentace (stěžovatel nebyl účasten vyšetření) a v posudku uvedl, že od reimplantace dne 19. 3. 2012 došlo k dostatečné stabilizaci

pokračování

zdravotního stavu na současné funkční úrovni. Na základě tohoto posudku žalovaná vydala napadené rozhodnutí.

II. Rozhodnutí krajského soudu

[6] Stěžovatel podal u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) v zákonné lhůtě žalobu proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalované. V žalobě uvedl, že jeho zdravotní stav nebyl dostatečně zjištěn, lékařská posudková komise (LPK) si nevyžádala lékařské vyšetření a vycházela ze starých nálezů a útržkových zpráv z kontrolního vyšetření. Z posudku LPK a námitkové LPK vyplynulo, že se zabývaly pouze postavením komponentů z jedné ortopedické kontroly a nezabývaly se celou zprávou, tedy vyšly z toho, že od výměny kyčelního kloubu uplynul jeden rok, a tudíž podle časového období je stěžovatel plně schopen s poklesem pracovní schopnosti jen o 40% pracovat.

[7] Stěžovatel namítal, že nebylo zohledněno, že u něj byla provedena velmi komplikovaná reimplantace totální náhrady levého kyčelního kloubu, doprovázená těžkou sepsí a při extrakci původní náhrady utrpěl v pánevní kosti tříštivou frakturu. Stěžovatel je nucen používat francouzské hole pro odlehčení, má velké bolesti celého těla, při hygieně a oblékání se neobejde bez asistence další osoby, neujde ani 100 metrů a nemůže ani nakoupit. Je vyučen v dělnické profesi a veškeré ostatní profese a rekvalifikace byly ryze manuální, což je neschopen s ohledem na zdravotní obtíže vykonávat. Navrhl napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalované k dalšímu řízení a současně navrhl, aby byl znovu kompletně vyšetřen.

[8] Krajský soud dospěl po zhodnocení provedeného dokazování k závěru, že žaloba není důvodná. V odůvodnění kasační stížností napadeného rozsudku ze dne 11. 2. 2015, č. j. 19 Ad 35/2013 – 42, krajský soud zdůraznil, že přezkoumává-li krajský soud k žalobě správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, což v projednávané věci je nárok na invalidní důchod, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů). Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatele, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku.

[9] Krajský soud odkázal na závěry odborného lékařského posudku ze dne 22. 11. 2013, vypracovaného posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě. Tento důkaz považoval krajský soud za stěžejní. Posudková komise podala posudek v řádném složení, s náležitostmi uvedenými v právních předpisech a na základě zdravotní dokumentace stěžovatele, zejména nálezů ortopedických a na základě vlastního vyšetření v komisi. Zdravotní stav při jednání posudkové komise oproti správnímu řízení spolu s posudkovou lékařkou hodnotil i odborný lékař ortoped, který stěžovatele dne 22. 11. 2013 vyšetřil. Komise na základě odborných lékařských nálezů z období před datem vydání napadeného rozhodnutí dospěla k závěru, že pokles pracovní schopnosti u stěžovatele činí 40% a s ohledem na další onemocnění a charakteru práce došlo k navýšení o dalších 10 procentních bodů na

celkových 50%, tedy, že nedosahuje míry, která zakládá invaliditu třetího stupně. Posudková komise zaujala jednoznačný závěr, že u stěžovatele došlo ke zlepšení zdravotního stavu, když došlo k dohojení zánětlivých komplikací, k dohojení operačních změn a zdravotní stav je stabilizován.

[10] Krajský soud nezpochybnil přesvědčivost uvedeného posudku, neboť dle kap. XV, odd. B, položky 8 přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. jsou hodnoceny endoprotézy na dolních končetinách, endoprotézy kyčelního, kolenního, hlezenního kloubu a posudkovým hlediskem je omezení rozsahu pohybu, svalové síly, funkce končetiny a celková pohyblivost, chůze, stání a dopad na celkovou výkonnost a schopnost vykonávat denní aktivity. Posudková komise na základě odborných lékařských nálezů a vlastního vyšetření stěžovatele dospěla k závěru, že u stěžovatele se jedná o středně těžkou poruchu, s poruchou motorických funkcí končetiny, svalovými atrofiemi, podstatným omezením hybnosti kyčelního kloubu, se značným snížením celkové pohyblivosti s omezením některých denních aktivit. Tento zdravotní stav je dle kap. XV, odd. B, položky 8 písm. b) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. možno hodnotit mírou poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30 - 40%; u stěžovatele byl hodnocen 40% a s ohledem na další onemocnění došlo k navýšení dalších možných maximálních 10 procentních bodů. U stěžovatele nebyl prokázán stav zařaditelný pod písm. c) vyznačující se (k datu napadeného rozhodnutí) uvolněním jedné nebo obou komponent nebo s progresí deformace nebo s neúplnou zlomeninou dříku nebo s úplnou zlomeninou nebo s recidivující subluxací nebo luxací endoprotézy nebo s infikovanou endoprotézou nebo stavem se závažnou pooperační poruchou motorických funkcí na obou dolních končetinách.

[11] Krajský soud uzavřel, že vzhledem k tomu, že k uznání invalidity třetího stupně je nutno prokázat pokles pracovní schopnosti alespoň v míře 70%, a v takovém rozsahu prokázán nebyl, není stěžovatel k datu napadeného rozhodnutí invalidní ve třetím stupni, nýbrž toliko invalidní druhého stupně. S ohledem tyto závěry krajský soud žalobě nevyhověl.

III. Kasační stížnost a vyjádření účastníka řízení

[12] Stěžovatel se řádně a včas podanou kasační stížností domáhal zrušení rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 2. 2015, č. j. 19 Ad 35/2013 - 42, přičemž jako důvod kasační stížnosti označil vadu řízení před krajským soudem s odkazem na § 103 odstavec 1 písm. d/ zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítal, že se v rámci řízení domáhal přezkoumání svého zdravotního stavu soudním znalcem, neboť se závěry, obsaženými v posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky nesouhlasil a nadále nesouhlasí. Uvedenou komisi stěžovatel považuje za podjatou, protože si na ni v průběhu řízení oprávněně stěžoval.

[13] Stěžovatel v kasační stížnosti popsal průběh své invalidity v rámci přechodu z pracovní neschopnosti do invalidity, podrobně rozvedl průběh rekonvalescence po operaci levé kyčle. Zdůraznil, že za rozhodující onemocnění byl stanoven stav po operaci totální endoprotézy levého kyčelního kloubu pro coxatrózu s komplikacemi ve smyslu infikování endoprotézy s posudkovým hodnocením dle kapitoly XV., oddíl B, položka 8,

pokračování

písm. c) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Stěžovatel namítl, že od té doby se jeho zdravotní stav nejenže nezlepšil, ale naopak zhoršil. V důsledku prodělané stafylokokové sepsy trpí soustavnými a neutuchajícími bolestmi celého těla, bere silné dávky utišujících léků a přetrvává omezení hybnosti v levém kyčelním kloubu se značným snížením celkové pohyblivosti a omezením některých denních aktivit. V důsledku neustálých bolestí není stěžovatel schopen zvládat nejen práce s větší zátěží pravé dolní končetiny, déletrvající chůzi zejména v nerovném terénu, práce spojené se zvedáním a nošením břemen a déletrvající stání, ale i činnosti, které by mu práci umožnily. Bez pomoci jiné osoby není schopen se obout, obléci si kalhoty, pohybuje se pouze o francouzských holích a za stálé bolesti celého těla. Proto stěžovatel navrhoval a nadále navrhuje, aby pro objektivní posouzení jeho zdravotního stavu byl v řízení přibrán soudní znalec z oboru posudkového lékařství. Dále stěžovatel požaduje, aby jeho zdravotní stav byl přezkoumán posudkovou komisí se sídlem v jiném krajském městě, než je Ostrava.

[14] Žalovaný ve svém vyjádření sdělil, že nemá důvod pochybovat o zákonnosti a objektivitě napadeného rozsudku krajského soudu a s právním názorem v něm vyjádřeným se žalovaný plně ztotožňuje.

IV. Právní posouzení Nejvyšším správním soudem

[15] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu ustanovení § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s ustanovením § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu stěžovatelem uplatněných bodů a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Jako důvody podané kasační stížnosti označil stěžovatel ustanovení § 103 odstavec 1 písm. d) s. ř. s.

[17] Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat pouze z důvodu nepřezkoumatelnosti, spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

[18] Podle § 39 zákona o důchodovém pojištění s účinností ode dne 1. 1. 2010 platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35%. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35%, avšak nejvíce o 49%, jedná se o invaliditu prvního stupně. Poklesla-li nejméně o 50%, avšak nejvíce o 69%, jedná se o invaliditu druhého stupně a poklesla-li nejméně o 70%, jedná se o invaliditu třetího stupně.

[19] Podle § 39 odstavce 3 téhož zákona se pracovní schopností rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a

duševním schopnostem s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.

[20] Předně Nejvyšší správní soud uvádí, že „*neúplné a nepřesvědčivé posouzení rozhodujícího zdravotního postižení v dlouhodobě nepříznivém zdravotním stavu, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, je třeba považovat za vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele k uvedenému dni a v jeho důsledku nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity ve smyslu § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění jako základního předpokladu pro posouzení dalšího trvání nároku na dávku důchodového pojištění, jíž se stěžovatel domáhá. Jde tedy o jinou vadu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, č. 511/2005 Sb. NSS, přístupný na www.nssoud.cz). Stěžovatel namítá nesprávné posouzení svého zdravotního stavu, jedná se tedy o námitku ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy jinou vadu řízení před soudem, která mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí.

[21] Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (§ 16a zákona č. 582/1991 Sb., o provádění sociálního zabezpečení), spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, jež způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, nemůže soud s ohledem na výše uvedené nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to na rozdíl od posudkové komise nemá potřebné medicínské znalosti. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, č. j. 6 Ads 99/2011 - 43).

[22] Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 § 7 vyhlášky. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících

pokračování

podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míru poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míru poklesu pracovní schopnosti, stupeň invalidity, den vzniku invalidity, resp. den změny stupně invalidity nebo den zániku invalidity. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti.

[23] Je nutné znovu zdůraznit, že krajskému soudu ani Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší hodnotit jednotlivé lékařské nálezy z medicínského hlediska, to přísluší právě orgánům lékařské posudkové služby, na základě jejíhož zhodnocení pak může soud rozhodnout. Soud tedy nemůže nahrazovat závěry posudkové komise vlastními úvahami vytvořenými na základě dalších lékařských nálezů. Co se zdravotního stavu posuzované osoby týče, správní soud pouze ověřuje, zda posudek posudkové komise je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku je obsažen v konstantní judikatuře Nejvyššího správního soudu – např. rozsudek ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20, nebo rozsudek ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 – 24). Nejvyšší správní soud se proto musí zabývat otázkou, zda posudek PK MPSV obстоjí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.

[24] „Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více zdravotních potíží (ustanovení § 2 odst. 3 vyhlášky), přičemž jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se tu nesčítají, ale procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle ustanovení § 3 téže vyhlášky.“ (citováno z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 97/2012 – 28, na nějž stěžovatel v kasační stížnosti také poukazoval).

[25] „Úkolem soudu přezkoumávajícího rozhodnutí o odnětí invalidního důchodu je posoudit, zda jsou Posudkovou komisí MPSV důvody pro takový postup podány úplně a pro soud přesvědčivé; posudková komise je povinna přesvědčivě odůvodnit, co se při porovnání s obdobím, kdy byla odnímaná dávka přiznána, ve zdravotním stavu pojištěnce přesně změnilo,

jinak řečeno určit a objasnit důvod či příčinu zániku nebo snížení stupně invalidity. Podle konstantní soudní praxe jsou uznávány tři okruhy příčin, jež mohou vést k přesvědčivému odůvodnění zániku nebo snížení stupně dříve uznané invalidity. Jedná se o posudkové významné zlepšení zdravotního stavu, stabilizaci zdravotního stavu spojenou s adaptací např. na poúrazovou situaci, a tím i s obnovením výdělečné schopnosti ve stanoveném rozsahu, a dřívější posudkové nadhodnocení zdravotního stavu - tzv. posudkový omyl“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2003, č. j. 4 Ads 19/2003 – 48, dostupný na www.nssoud.cz).

[26] Pro přesvědčivost posudkových závěrů je nezbytné, aby v posudku uváděný důvod zániku nebo změny stupně invalidity byl zcela konkrétně a jednoznačně vysvětlen, neboť jen tak může soud získat potřebný skutkový základ pro správné právní posouzení věci.

[27] Krajský soud především nepochybil, pokud při posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti stěžovatele vycházel z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě ze dne 22. 11. 2013, neboť k tomuto úkolu jsou pro přezkumné řízení soudní posudkové komise povolány ustanovením § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Je třeba zdůraznit, že zdravotní stav a pracovní schopnosti stěžovatele byly hodnoceny ve smyslu ustanovení § 75 odstavec 1 s. ř. s. podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Posudek komise zajisté není výhradním důkazem v rámci soudního řízení, pokud však nevzbuzuje pochybnosti o úplnosti skutkových zjištění v něm obsažených a o přesvědčivosti posudkových závěrů, je důvodné ho považovat za důkaz stěžejní.

[28] V daném případě posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě netrpí vadami vytýkanými stěžovatelem, neboť obsahuje všechny předepsané náležitosti, tj. diagnostický souhrn, funkční hodnocení jednotlivých zdravotních postižení. Posudek dále obsahuje stanovení hlavní příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, podřazení příslušné položce vyhlášky, stanovení konečné míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti i obecnou pracovní rekomandaci.

[29] Podle názoru Nejvyššího správního soudu se posudková komise dostačujícím způsobem vypořádala s charakterem onemocnění stěžovatele spočívajícím ve stavu po reimplantaci totální endoprotézy levého kyčelního kloubu a zohlednila i všechny další zdravotní potíže stěžovatele, přičemž dospěla k závěru, že podle doložené zdravotní dokumentace a z vyšetření ortopedem při jednání komise byl zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s největším dopadem na omezení fyzických schopností a na pokles pracovní schopnosti je stav po složité reimplantaci totální endoprotézy levé kyčle v březnu 2012 s výslednou středně těžkou poruchou – s podstatným omezením hybnosti v levém kyčelním kloubu, se značným snížením celkové pohyblivosti a omezením některých denních aktivit. Součástí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jsou další chorobné stavy, z nichž zejména páteřové onemocnění se rovněž podílí na poklesu pracovní schopnosti.

[30] Namítá-li stěžovatel – byť námitku výslovně takto neformuluje – nedostatečné zjištění skutečného stavu, pak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajskému soudu

pokračování

nelze důvodně vytýkat, že bez příslušných medicínských znalostí nepolemizoval s – i podle názoru Nejvyššího správního soudu – úplným a přesvědčivým závěrem posudku uvedené posudkové komise o tom, že bylo spolehlivě prokázáno, že u stěžovatele k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí byly splněny podmínky pro oduznání invalidity třetího stupně. Předmětem odborného posouzení totiž bylo k rozhodnému datu určit takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti stěžovatele. Zásadní tedy bylo stanovit, která z přítomných potíží má rozhodující vliv na výkon výdělečné činnosti, a nikoli co stálo na počátku zhoršení stěžovatelova zdravotního stavu, či co je „příčinou“ jeho obtíží.

[31] Posudková komise dospěla k jednoznačnému závěru o tom, že u posuzovaného se jedná o zdravotní postižení podle kapitoly XV, oddílu B, položky 8 písm. b) přílohy k vyhlášce, pro které stanovuje míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici (40%). Horní hranice byla zvolena s přihlédnutím k dalším zdravotním postižením stěžovatele, zároveň byla procentní míra poklesu pracovní schopnosti stěžovatele navýšena o 10% na celkových 50% podle § 3 citované vyhlášky. Posudková komise MPSV České republiky v Ostravě tak dospěla ke stejnému závěru jako posudkový lékař LP ČSZZ v Ostravě.

[32] Je-li však stěžovatel přesvědčen o tom, že splňuje i nadále podmínky pro uznání třetího stupně invalidity, má možnost se toho domáhat novou žádostí, v jejímž rámci by již mohly být případné změny ve zdravotním stavu nastalé po vydání napadeného rozhodnutí žalovaného správního orgánu zohledněny.

[33] Rozsudek krajského soudu nebyl shledán v rozporu se zákonem, pokud na základě uplatněných žalobních bodů nepřistoupil ke zrušení rozhodnutí správního orgánu pro jeho nezákonnost. Posudková komise je povinna přesvědčivě odůvodnit, co se při porovnání s obdobím, kdy byla odnímaná dávka přiznána, ve zdravotním stavu pojištěnce přesně změnilo, jinak řečeno určit a objasnit důvod či příčinu zániku nebo snížení stupně invalidity. Podle konstantní soudní praxe jsou uznávány tři okruhy příčin, jež mohou vést k přesvědčivému odůvodnění zániku nebo snížení stupně dříve uznané invalidity, jak bylo citováno z judikatury NSS výše – viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2003, č. j. 4 Ads 19/2003 – 48).

[34] V posuzované věci bylo předmětem přezkumné soudní činnosti (kasační stížnosti napadeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě) rozhodnutí správního orgánu – České správy sociálního zabezpečení, jímž byl stěžovateli odňat invalidní důchod s odůvodněním, že stěžovatel již dále nesplňuje kritéria pro invaliditu třetího stupně, neboť pokles neschopnosti soustavné výdělečné činnosti činí méně než 70%.

[35] Právní rámec důchodového pojištění stanoví podmínky, za nichž lze dávku tohoto pojištění pobírat a upravuje i kontrolní a přezkumné mechanismy, kterými lze zajistit, aby dávky důchodového pojištění nepobíraly dlouhodobě osoby tyto podmínky nesplňující. Posudková komise přesvědčivě odůvodnila, co se při porovnání s obdobím, kdy byla stěžovateli odnímaná dávka přiznána, ve zdravotním stavu stěžovatele změnilo. Komise posuzovala příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele ke dni vydání napadeného rozhodnutí, resp. k datu 12. 6. 2013. Vzhledem k tomu, že k uznání invalidity třetího stupně je nutno prokázat pokles pracovní schopnosti alespoň v míře 70%,

a v takovém rozsahu u stěžovatele prokázán nebyl, není závěr krajského soudu o tom, že stěžovatel není k datu napadeného rozhodnutí invalidní ve třetím stupni, nýbrž toliko invalidní druhého stupně, v rozporu s obsahem spisového materiálu ani v rozporu s obecně závaznými právními předpisy.

[36] Nejvyšší správní soud obdobně jako krajský soud považuje podkladový posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě ze dne 22. 11. 2013 za úplný v jeho skutkových zjištěních a přesvědčivý v jeho posudkových závěrech, a proto krajský soud nepochybil, pokud z tohoto posudku při posouzení podmínek pro uznání invalidity u stěžovatele vycházel.

[37] Podle § 75 odstavec 1 s. ř. s. při přezkoumání rozhodnutí vychází krajský soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Vzhledem k uvedenému nemohl Nejvyšší správní soud přihlížet k obsahu zpráv o ambulantním vyšetření stěžovatele ve Fakultní nemocnici v Brně ze dne 13. 3. 2015 a ze dne 7. 9. 2015, které předložila soudu zástupkyně stěžovatele.

[38] Posudková komise tedy učinila spolehlivý závěr o zániku invalidity třetího stupně stěžovatele, a proto stížnostní námitce o nesprávném posouzení zdravotního stavu stěžovatele posudkovými komisemi není možné přiznat důvodnost. S ohledem na jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost odborných posouzení zdravotního stavu stěžovatele, jakož i jejich vzájemný soulad, zde již nebylo žádného důvodu k tomu, aby krajský soud doplnil dokazování o posudek soudního znalce z oboru posudkového lékařství (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003 - 48, www.nssoud.cz).

[39] Vadou rozsudku krajského soudu shledal Nejvyšší správní soud skutečnost, že se výslovně nevypořádal s námitkou podjatosti, kterou stěžovatel vznesl v podané žalobě. V žalobě stěžovatel uvedl, že *„nevěří v nestrannost námitkové lékařské posudkové komise, neboť tato komise byla na stejné adrese, na stejném patře, na stejné chodbě, pouze o jedny dveře dále než LPK, proti které podával námitku“*. Dále stěžovatel namítal, že nesouhlasí s vyjádřením komise, která je složena z jediného lékaře.

[40] Krajský soud se s takto obecně formulovanou námitkou výslovně nevypořádal, nicméně z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že kladl důraz na závěry, k nimž dospěla v odborném lékařském posudku posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě. Jí podaný posudek považoval krajský soud za stěžejní důkaz ve věci posouzení nároku stěžovatele na invalidní důkaz, proto se zabýval otázkou složení této posudkové komise, náležitostmi jejího posudku a jeho podkladů. Protože stěžovatel námitky podjatosti uplatnil ve vztahu ke skutkovým závěrům ohledně svého stávajícího zdravotního stavu proti závěrům prvních dvou posudků Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné a v Ostravě, které byly následně ověřeny v řízení před krajským soudem posudkem komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě, nejedná se podle názoru Nejvyššího správního soudu o vadu řízení před správními orgány či soudem, která by měla za následek vydání nesprávného či nezákonného rozhodnutí a byla tedy i důvodem pro zrušení rozsudku krajského soudu. Nejde o případ, kdy by krajský soud zcela opomenul v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumat některou

pokračování

ze žalobních námitek. Krajský soud vyžádal nový posudek, aby zjištění o zdravotním stavu stěžovatele ověřil.

[41] Pokud stěžovatel v podané kasační stížnosti vyjádřil, že za podjatou považuje i posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky, protože si na tuto komisi v průběhu řízení oprávněně stěžoval, a pokud zároveň navrhoval, aby byl jeho zdravotní stav přezkoumán posudkovou komisí téhož ministerstva, ovšem se sídlem v jiném krajském městě, než je Ostrava, Nejvyšší správní soud neshledal ani tuto argumentaci důvodnou. Stěžovatel neosvědčil ani neprokázal své tvrzení o tom, že si na posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky stěžoval, tím méně, že jeho stížnosti byly oprávněné.

[42] Lze proto uzavřít, že závěry všech tří znaleckých posouzení, provedených ke zkoumání zdravotního stavu stěžovatele, tedy posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Karviná ze dne 14. 2. 2013, posudek České správy sociálního zabezpečení (LPS ČSSZ) v Ostravě ze dne 25. 6. 2013 a posudek ze dne 22. 11. 2013, vypracovaný posudkovou komisí MPSV ČR v Ostravě, jsou shodné. Posledně uvedený posudek vychází z aktuálních lékařských zpráv a kromě toho, že sumarizuje celý vývoj onemocnění stěžovatele od září 2007, vychází i ze zprávy o provedené ortopedické kontrole, k níž došlo dne 9. 4. 2013, tedy necelé čtyři měsíce před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí. Pokud stěžovatel prostřednictvím své zástupkyně při ústním jednání u krajského soudu dne 11. 2. 2015 namítal, že je subjektivně přesvědčen, že lékaři posudkové komise jsou podřízeni ve vztahu k žalovanému správnímu orgánu a že tudíž jejich posouzení nemůže být objektivní, pak je sice pravdou, že krajský soud se s touto námitkou výslovně nevypořádal. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že pokud stěžovatel tvrdí, že nevěří v nestrannost posudkových orgánů (posudkového lékaře v Karvině, posudkové komise ČSSZ v Ostravě a podle kasační stížnosti i posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky), neuvádí k tomuto tvrzení jakékoli skutkové okolnosti, které by takovému závěru nasvědčovaly. Jeho názor tak zůstává pouze v rovině subjektivního tvrzení. Z obsahu spisového materiálu je zřejmé, že stěžovatel si v námitkách proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně na posudkového lékaře OSSZ v Karvině stěžoval, nicméně závěry posudku tohoto lékaře byly aprobovány posudkem LPS ČSSZ v Ostravě, která nadto míru pracovní schopnosti stěžovatele podle § 3 odst. 2 vyhlášky zvýšila o 10%, na celkových 50%. Posudková komise MPSV ČR pak tyto závěry potvrdila, když konstatovala, že zdravotní stav stěžovatele je podle kapitoly XV, odd. B, položky 8 písm. b) přílohy vyhlášky č. 359/2009 Sb. možno hodnotit mírou poklesu pracovní schopnosti 40% a s ohledem na jeho vliv na schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace došlo k navýšení dalších možných maximálních 10 procentních bodů. V uvedených skutečnostech ani Nejvyšší správní soud neshledal okolnosti, které by nasvědčovaly důvodnosti stěžovatelovy námitky podjatosti.

[43] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod pro doplnění dokazování ve smyslu návrhu stěžovatele a rozhodl, že důvody pro přezkoumání zdravotního stavu stěžovatele jinou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky nejsou dány (ustanovení § 52 odst. 1 s. ř. s.).

V. Závěr a náklady řízení

[44] Napadený rozsudek krajského soudu tedy netrpí vadami podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) a písm. d) s. ř. s., které by jej činily nezákonným a Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

[45] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle ustanovení § 60 odst. 2 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, ač byla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, právo na náhradu nákladů řízení přiznat nelze, neboť je orgánem důchodového pojištění (viz ustanovení § 60 odstavec 2 s. ř. s.).

[46] Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 19. 12. 2013, č. j. 19 Ad 35/2013 – 30, ustanovena k ochraně jeho zájmů ve věci zástupkyně JUDr. Jana Brhlová, advokátka se sídlem v Karviné – Fryštátu, Karola Sliwky 129/12. Zástupci, který byl stěžovateli ustanoven soudem, náleží mimosmluvní odměna a hotové výdaje, které v tomto případě platí stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Soud proto zástupkyni stěžovatele přiznal částku 1.000 Kč za jeden úkon právní služby vypočtený z tarifní hodnoty do 5.000 Kč, spočívající v podání kasační stížnosti [§ 7 ve spojení s § 9 odst. 2 a s § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a částku 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů s těmito úkony spojenými (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Jelikož právní zástupkyně stěžovatele je podle předloženého osvědčení osobou registrovanou k dani z přidané hodnoty, byla přiznaná částka navýšena o částku 273 Kč, jež odpovídá příslušné dani. Celkem tedy zástupkyni stěžovatele náleží 1 573,- Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě jednoho měsíce od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. dubna 2016

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně senátu